

REDOVISNING

Statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud

Sänds in till stockholm@lansstyrelsen.se
senast den 15 januari 2023

Statsbidrag avseende år 2022

Kontaktuppgifter till den kommun som beviljats statsbidraget

Kommun Stockhoms stad, Skarpnäcks stadsdelsnämnd		
Utdelningsadress Box 5117	Postnummer 121 17	Postort Johanneshov
Kontaktperson Karin Borg	Avdelning/Enhet Individ- och familjestöd	
Nämnd Skarpnäcks stadsdelsnämnd	Telefon (inkl. riktnum- mer) 08-508 15 000 vx	E-postadress skarpnack@stock- holm.se

Den eller de kommuner, förutom redovisande kommun, som redovisningen omfattar

Kommun/kommuner Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd.
--

1. Personliga ombud

Totalt antal ombudstjänster i kommunen:

Ange antal tjänster med 2 decimaler¹: 5,0

	Antal kvinnor	Antal män
Ange antalet personliga ombud	3	2

Utbildning

	Ja	Nej
Ombuden har erbjudits utbildning.	X	
Om ja, ange vilken/vilka utbildningar. SIP-utbildning - Marie Cederschiölds högskola Spridningskonferens digitalt utanförskap - Storstockholm Webinarium Att förebygga självmord - Suicide zero Seminarium Förbättrat omhändertagande NPF - SKR Uppdrag psykisk hälsa Webinarium, brukarperspektiv på SIP - SKR Uppdrag psykisk hälsa Konferens "Att skapa hopp i orostider" - SKR Uppdrag psykisk hälsa Konferens stöd till anhöriga - Stockholms stad Heldag våld i nära relation - Stockholms stad Föreläsning långvarig smärta - Samordningsförbundet Stockholms stad Föreläsningsserie kriminalitet, Unga och vuxna i kriminalitet samt Kvinnor och brott - Stockholms stad		

¹ Anges med två decimaler. För ett ombud på heltid (40 timmar i veckan) och ett på halvtid (20 timmar i veckan) anges 1,50. För två ombud på heltid och ett på deltid (10 timmar i veckan) anges 2,25

Att möta och motivera våldsutövare till behandling - Länsstyrelsen Webinarium Kroppen och den existentiella hälsan - SKR Kraftsamling för psykisk hälsa Operation Kvinnofrid konferens 2022 - Länsstyrelsen
Om nej, ange varför.

Handledning

	Ja	Nej
Ombuden har erbjudits handledning.	X	
Om ja, ange vilken slags handledning. Processinriktad handledning i klientärenden		
Om nej, ange varför.		

2. Klienter

Ange antal klienter som fått stöd av personligt ombud. Varje person (klient) som har fått stöd av personligt ombud ska redovisas endast en gång per år.

	Kvinnor	Män
Totalt antal klienter	97	43
därav mellan 18 och 29 år	9	10
därav mellan 30 och 49 år	54	22
därav mellan 50 och 64 år	29	11
därav 65 år och över	5	0

Antal nya klienter	51	16
därav mellan 18 och 29 år	4	2
därav mellan 30 och 49 år	29	8
därav mellan 50 och 64 år	15	6

därav 65 år och över	3	0
----------------------	---	---

Antal avslutade klienter	47	27
därav mellan 18 och 29 år	6	8
därav mellan 30 och 49 år	24	16
därav mellan 50 och 64 år	14	3
därav 65 år och över	3	0

Klienter med hemmavarande	Kvinnor	Män
Antal klienter som, helt eller delvis, har hemmavarande barn under 18 år ² vilka är kända för verksamheten.	20	6

3. Kontakt med verksamheten

Ange orsaken/orsakerna till att nya klienter tar kontakt med verksamheten. Ange antalet orsaker.

Flera orsaker kan anges per person.

Kontaktersak	Kvinnor	Män
Ekonomi	23	12
Bostad	7	6
Sysselsättning	7	4
Struktur i vardagen	8	3
Bryta isolering	2	1
Relationsfrågor	0	0
Existentiella frågor	2	1
Stöd i kontakten med myndighet	42	14
Stöd i kontakten med sjukvården	31	10
Annan orsak	4	0

² Inkluderar även barn till maka/make/reg. partner/sambo som är hemmavarande hos klienten.

Om annan orsak, ange vilken.

Stöd i kontakt med arbetsgivare 2

Stöd i kontakt med tandläkare 1

Stöd kring bank-id 1

Tendenser till förändring av orsaker till kontakt

Ser ni några tendenser till förändring vad gäller orsaken till att klienter tar kontakt med personligt ombud under 2022? I så fall, på vilket sätt?

I år ser verksamheten att personer som önskar stöd i kontakt med sjukvården har ökat. Det har varit fler ärenden där personer som har haft kontakt med psykiatrimottagning men som inte bedöms behöva specialistvård. De har förts över till vårdcentral och kontaktar personligt ombud (härefter förkortat PO) för att de inte fått motivering till överföringen eller inte håller med om bedömningen. Andra anledningar till att personer sökt stöd i sjukvårdskontakter har varit utifrån läkarbrist och medföljande brist i kontinuitet samt i vårdkontakten med vårdcentral.

Verksamheten har också uppmärksammat att det är många som redan har kontakt med socialtjänsten och pågående insatser därifrån som vänder sig till PO för stöd i den kontakten. Det kan t ex handla om att kontakten inte fungerar, att insatserna är otillräckliga eller att man behöver stöd i att förklara sin funktionsnedsättning.

Personer som hör av sig för stöd kring ekonomin har ökat, det är allt vanligare att ekonomin inte går ihop och att man behöver stöd i kontakt med tex försörjningsstöd, budget- och skuldrådgivare och Försäkringskassan. De allmänna prisökningarna i samhället drabbar målgruppen hårt.

Tendenser till förändring av vilka grupper som tar kontakt

Ser ni några tendenser till förändring vad gäller vilka grupper inom målgruppen som tar kontakt och söker stöd av personligt ombud under 2022? I så fall, på vilket sätt?

Tendensen sedan föregående år, att majoriteten av de nya klienterna har neuropsykiatrisk problematik, håller i sig.

Det är fortsatt vanligt att personer har en samsjuklighet. Det beyder i det här sammanhanget både psykiatri/neuropsykiatri och somatiska sjukdomar.

Det betydligt fler kvinnor än män som tagit kontakt med PO i år. Av de nya som tagit kontakt i år är 51 kvinnor jämfört med 16 män som tagit kontakt med PO i år.

4. Tillgång till personligt ombud

	Ja (Om fler kommuner ingår i verksamheten PO, ange antal kommuner med kö/väntetider)	Nej (Om fler kommuner ingår i verksamheten PO, ange antal kommuner utan kö/väntetider)
Har ni haft kö eller väntetid för personer (uppdragsgivare) som söker kontakt med kommunens verksamhet för personliga ombud under 2022?		X
Om ja, uppskatta hur lång väntetiden har varit under 2022. (Ange uppgifterna i dagar per kommun) dagar		
Om ja, ange orsak/orsaker till att ni har kö eller väntetid för kontakt med PO-verksamheten:		

Bedömningsriktlinjer eller prioriteringsordning

	Ja	Nej
Har ni bedömningsriktlinjer eller prioriteringsordning (vid kö till PO) för tillgång till personligt ombud.	X	
Om ja, rangordna prioriteringsordningen i er kommun (tre första) Klienter med hemmavarande barn och de som riskerar att bli värkta (ingen inbördes rangordning) är prioriterade.		
Om nej, ange varför.		

5. Organisation, ledning och samverkan

Ange vem som är utförare av verksamheten med personligt ombud i er kommun

	Ja	Nej
Kommun	X	
Förening		
Stiftelse		
Aktiebolag		
Annan utförare		
Om annan utförare än kommunen, ange organisationens namn		

Ange vilka myndigheter som ingår i ledningsgruppen

	Ja	Nej
Kommun/kommuner	X	
Arbetsförmedlingen	X	
Försäkringskassan	X	
Landstingets primärvård	X	
Landstingets psykiatri	X	

Ange vilka organisationer som ingår i ledningsgruppen

	Ja	Nej	Om ja, ange vilken/vilka:
Patientorganisationer	X		RSMH
Brukarorganisationer	X		RSMH, Attention, Autism & Asperger föreningen
Anhörigorganisationer	X		IFC/CS
Annan organisation			

Om ledningsgruppen inte har någon representant från kommunen, landstingets primärvård och psykiatri, Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan, ange varför.

Ange hur kommunen har arbetat för att få representanter från nedanstående huvudmän att delta i ledningsgruppen?

6. Tillgång till samhällsservice

	Ja	Nej
Rutiner har upprättats för hur uppmärksammade brister ska hanteras i verksamheten.	X	

Sammanfatta uppmärksammade brister i fråga om den enskildes möjligheter att få tillgång till samhällets utbud av vård, stöd och service.

KOMMUN

Försörjningsstöd:

När det gäller försörjningsstödet i kommunen har PO uppmärksammat att tillgängligheten brister. Det är svårt för klienter att få tag i handläggare. PO märker att det är lättare att få kontakt när man ringer från ett "jobbnummer". Ansökningsprocessen är tidskrävande och omfattande och det krävs stöd (PO, boendestöd etc.) för att klara av den. Det bör ligga på kommunens att bistå med stöd i ansökan om försörjningsstöd. I vissa stadsdelar har man till exempel medborgarkontor möjlighet att hjälpa personer, men i andra saknas det helt. Personer kommer till PO och har antingen själva försökt att ansöka om försörjningsstöd och men inte klarat detta eller har inte velat försöka över huvud taget och står därmed utan inkomst.

PO bedömer att det inte tillräcklig tas hänsyn till målgruppens funktionsnedsättningar i kontakten med försörjningsstöd. Kraven kan dessutom skilja sig åt månad till månad, särskilt om man byter handläggare, vilket medför oro för den enskilde. PO har uppmärksammat att i ärenden där man har försörjningsstöd så går klientens hela energi åt till ansökan varje månad.

Främst under andra halvan av 2022 har klienter som inte får ihop sin ekonomi ökat. Normen för försörjningsstöd ligger redan på existensminimum, vilket gör att ökande kostnader för mat, el e t c i praktiken leder till att personer hamnar under existensminimum.

Socialpsykiatri/funktionsnedsättning:

Flera av de som tagit kontakt med PO har redan insatsen boendestöd. Ombuden har uppmärksammat att det finns ojämn kompetens hos boendestödet och en låg flexibilitet i hur insatsen utförs. Den beviljade tiden, förutsättningar och kompetensen hos boendestödet räcker inte till för stöd i kontakt med myndigheter och vården, vilket gör att man

tar kontakt med personligt ombud. Det är inte ovanligt att det är boendestödjaren själv eller biståndsbedömare som tipsar om PO. Stadsdelarna går snarare mot att dra ner på boendestöd tiden än att öka den, vilket gör det svårt för PO att avsluta ett ärende.

Klienter vet ofta inte vad som ingår i boendestödets uppdrag då man inte alltid vet vad som står i beställningen och den används inte aktivt i boendestödsarbetet och är heller inte är med under uppföljning. Genomförandeplaner skrivs inte alltid tillsammans med klienten.

PO har uppmärksammat en bristfällig kommunikering till klienten både vid avslag och vid bifall. Många har aldrig läst sina utredningar eller förstår inte sina beslut.

Personer med högfungerande autism bedöms ofta som mer högfungerande än vad de är, och det krävs stöd från PO i att förklara funktionsnedsättningen.

Vräkningsförebyggande arbete:

Trots att det finns kännedom om personens situation hos socialtjänsten kan det hinna gå långt innan det vräkningsförebyggande arbetet sätts in. Det behöver finnas en varning om uppsägning från hyresvärden för att arbetet ska börja initieras. Ansvarsfördelningen har ofta varit otydlig vilket gör att personer hänvisas runt. Det saknas ofta ett förebyggande arbete i form av justeringar i och samordning av boendestöd eller försörjningsstödet. I och med att processen hos socialtjänsten tar lång tid att sätta igång har PO behövt gå in och arbeta vräkningsförebyggande och samordna mellan enheter. Överlag så brister det i intern samordning, det är ingen som tydligt "äger" ärendet.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD INKL PSYKIATRIN

Det är brist på och hög omsättning av läkare, både inom psykiatri och primärvård, vilket gör att det saknas kontinuitet i kontakt, behandling och sjukskrivningar. Som exempel finns det patienter som skrivits ut från psykiatrisk avdelning och där uppföljningsbesöket hos öppenvården, där recept och sjukskrivning ska förlängas, bokas av utan ny tid på grund av läkarbrist. Detta kan till exempel leda till glapp i behandling, försenad inkomst och stress för klienten.

Det saknas i hög grad specialistläkare. Det är svårt att komma i direktkontakt med rätt person både inom psykiatri och hos primärvården. Det saknas samordning och kommunikation när man har kontakt med flera vårdgivare. Det hamnar ofta på klienten att sköta samordningen. Allt detta blir särskilt svårt för personer med högfungerande autism där förändringar och oförutsägbarhet innebär ökad stress och försämrat mående.

Kuratorer inom vården hänvisar till personligt ombud i stor utsträckning vilket ofta blir en omväg för klienten som behöver psykosociala stödinsatser från socialtjänsten.

Personer som har haft kontakt med psykiatrimottagning och inte bedöms behöva specialistvård förs över till vårdcentral. Personen tar kontakt tas med PO då man inte fått motivering till överföringen eller anser att det är rätt bedömning. Väl på vårdcentral så upplevs resurser och stöd otillräckligt, till exempel i förhållande till Försäkringskassan och kompetens om samordnad individuell planering (SIP). De underlag som skrivs (till

exempel för boendestöd, färdtjänst, sjukersättning e.t.c) underkänns i större utsträckning av mottagaren än om de hade varit skrivna av specialistvården.

ARBETSFÖRMEDLINGEN

Arbetsförmedlingen upplevs som mycket svårtillgänglig av målgruppen. Det är svårt att få tag på rätt person och det saknas kontinuitet i och med att Arbetsförmedlingen inte använder sig av personlig handläggare längre. Digitaliseringen av Arbetsförmedlingen är ett hinder för många, som har svårt att hantera chatrobotar och opersonliga mejlkontakter. Den enda funktion som går att nå är kundtjänst, som inte är insatta i specifika ärenden och ofta saknar kompetens om funktionsnedsättning. Upplevelsen är att tidigare dokumentation inte följer med i ärendet och att man gång på gång får börja om, dessutom med ny handläggare. Det här är mycket svårt för PO:s målgrupp, som ofta kräver tydlighet och förutsägbarhet, en hög professionell närvaro och samsyn för att komma vidare i sina planeringar.

Det tar lång tid för personer som kommer i kontakt med Arbetsförmedlingen att få en så kallad kodning, och därigenom anpassade insatser. I väntan på kodning behandlas man som en ordinarie arbetssökande med omfattande krav. Detta blir särskilt problematiskt när man kommer direkt från Försäkringskassan och kan leda till förlorad SGI. Lång väntan på kodning och insatser innebär dessutom ofta en osäker ekonomisk situation.

PO träffar många som har långa insatser i form av SIUS-konsulent (särskild stödperson), men där behovet av stöd är större/annorlunda än vad insatsen verkar kunna tillgodose. Det kan t e x vara att klienterna själva måste hitta arbetsplatserna, att SIUS inte kan hjälpa till med att få de anpassningar som behövs eller att det saknas arbetsplatser att länka till.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

PO har uppmärksammat långa handläggningstider som leder till svåra situationer och stor osäkerhet för målgruppen, som att inte kunna betala hyran i tid eller att behöva söka försörjningsstöd. Försörjningsstöd hänvisar dessutom ofta tillbaka till att Försäkringskassan behöver fatta sitt beslut innan de tar ställning.

Tillsammans med Förvaltningsrättens handläggningstider kan det också bli en extremt lång väntan på slutliga beslut. Under tiden mellan ett avslag och avgörandet i Förvaltningsrätten krävs det att man har en planering med Arbetsförmedlingen för att skydda sin SGI. I den ena kontakten måste du hävda att du är sjuk, i den andra måste du vara fullt arbetsför. Konsekvensen blir att målgruppen hamnar mellan två olika system som ställer helt olika krav och saknar kunskap om varandra eftersom man inte samordnar sig. Personer söker hjälp av PO för att kunna förstå systemet och ansvarsfördelningen mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Processerna är långa, krävande och inte alltid logiska och klientgruppen klarar inte av dem på egen hand.

Återbetalningskrav kan komma långt i efterhand och kan även bero på fel som Försäkringskassan gjort. Skyldigheten att ha exakt bevakning över sin ekonomi slår hårt mot

målgruppen, som kan bli skyldiga stora belopp flera år i efterhand. Många har stora behov av stödinsatser kring ekonomi och administration, som boendestöd, men dessa har inte den bevakning eller det ansvar som krävs för att upptäcka felaktiga utbetalningar. PO har uppmärksammat att det brister i informationen om de olika ersättningarna hos Försäkringskassan och samordning mellan dessa, till exempel sjukpenning och sjukersättning.

SAMVERKAN/SAMORDNING MELLAN VÅRD, SOCIALTJÄNST OCH MYNDIGHETER

PO ser att det är fortsatt svårt att få till samverkan och gemensamma planeringar mellan vård, socialtjänst och övriga myndigheter. När det görs en samordnad individuell planering (SIP) upplevs ofta att syftet med mötet är att de professionella har behov av att ses för att förtydliga sina egna ansvarsområden, snarare än att det blir ett lösningsfokuserat möte för den enskilde. Om personen själv vill initiera en SIP, kan man istället hamna i en ansvarsdiskussion kring vem som ska kalla till och hålla i mötet. Det kan ta ett år innan mötet blir av. Det är mycket sällsynt att den fullständiga SIP-processen följs, med ett förberedande möte för information om SIP och inventering av behov, frågeställningar och deltagare. Det läggs också ofta på klienten att en uppföljning kommer till stånd.

DIGITALISERING

Den digitala utvecklingen fortsätter att gå framåt, påskyndad av tidigare pandemi. PO ser många fördelar med att man kan göra flera av sina ärenden snabbare och smidigare än tidigare, och många av de PÅ möter uppskattar det och visar stor skicklighet. Däremot träffar PO flera klienter utan till exempel bank-ID och smartphone (det kan bero på till exempel paranoia, att man inte har råd, inte litar på sig själv under mani etc.). Gapet blir större mellan de som inte är digitala och resten av samhället. PO har uppmärksammat att många i målgruppen allt mer hamnar i digitalt utanförskap ju mer digitaliseringen ökar. För vissa grupper kommer digitaliserade hjälpsystem aldrig kunna ersätta den personliga kontakten, utan medför en konkret försämring av stödet.

ALLMÄNT

Rent allmänt vill PO påtala att de system som är satta att hjälpa sjuka/funktionsnedsatta människor blir mer och mer specialiserade och komplicerade år för år. Den målgrupp som kräver insatser från flera håll blir extra utsatta. Uppdraget som personligt ombud blir allt mer komplext och omfattande och verksamheten riskerar att i allt större utsträckning behöva täcka upp där andra aktörer inte klarar att möta komplexa behov.

Ge exempel på åtgärder som har vidtagits för att komma tillrätta med de brister som har identifierats under året.

PO har framfört brister till ledningsgrupp för Stockholms stads ombud samt till de chefer som ansvarar lokalt för Personligt ombud i Söderort. Alla PO-områden i Stockholms årsredovisningar sammanställs också i en rapport som delges socialnämnden. PO deltar regelbundet på introduktion för nyanställda biståndsbedömare för socialpsykiatri i staden. I samband med informationsmöten av olika slag framför ombuden alltid relevanta systembrister och goda exempel till professionella som man träffar.

I individärenden är det mycket vanligt att PO pratar med tex handläggare kring fel som har uppstått, men samtal förs även med verksamhetschefer inom socialtjänst och sjukvård. PO stöttar personer att själva anmäla klagomål och avvikelser.

PO har under året stöttat personer i att överklaga beslut som sedan har ändrats till deras fördel i Förvaltningsrätten.

En verksamhet som arbetar med försörjningsstöd har under 2022 arbetat in i sin verksamhet de förbättringsförslag som PO lämnat. Fokus handlar om tillgänglighet och bemötande i form av öka pedagogisk förmåga avseende hur man kan förklara t e x hur man fyller i sin ansökan för försörjningsstöd.

7. Ekonomi

Beviljat statsbidrag 2022

Beviljat statsbidrag, kr	Årsanställningar, ange antal ombudstjänster i kommunen. Anges med två decimaler, t.ex. två halvtider = 1,00 5,0
2 029 410	

Förbrukat statsbidrag 2022

Förbrukat statsbidrag, kr	Årsanställningar på heltid/deltid exkl. tjänstledighet Anges med två decimaler, t.ex. två halvtider = 1,00 5,0
2 029 410	

Om verksamheten har haft färre årsanställningar på heltid eller deltid än vad som beviljats, ange varför.

8. Pandemin

8. Har pandemin påverkat er verksamhet med personligt ombud under 2022?

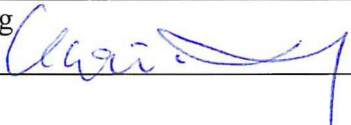
Ja	
Nej	X
Vet inte	

Om ja, ange på kortfattat på vilket sätt er verksamhet har påverkats:

9. Övrigt

Synpunkter och övriga reflektioner på verksamheten

10. Underskrift av behörig företrädare för kommunen

Datum 2023-01-03	
Namnteckning 	Namnförtydligande Karin Borg
Titel Enhetschef	Tjänsteställe Avd. Individ- och familjestöd
Telefon (inkl. riktnummer) 08-508 15 418	E-postadress karin.borg@stockholm.se
Detta dokument har beslutats digitalt och saknar därmed underskrift	